

Socialdepartementet
Arbetsmarknadsdepartementet

Rådets möte (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård
samt konsumentfrågor) den 20–21 juni 2024

Mötesdag 20 juni

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. (ev.) A-punkter
 - a) Icke lagstiftande verksamhet
 - b) Lagstiftning (Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALPOLITIK

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

3. Revidering av direktivet om europeiska företagsråd

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Allmän riktlinje.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

10750/24

Förslagets innehåll:

Den 20 januari 2024 presenterade kommissionen ett förslag om ändring av direktiv 2009/38/EG till följd av en resolution från Europaparlamentet om att lägga fram ett förslag på revidering av direktiv 2009/38/EG vad gäller inrättandet av europeiska företagsråd och deras funktionssätt och effektiv tillämpning av rättigheterna till gränsöverskridande information och samråd. Kommissionens förslag till ändringsdirektiv syftar till att hantera de tillkortakommanden kommissionen menar finns i direktivet och att effektivisera inrättandet av företagsråd samt effektivisera informations- och samrådsprocesserna i företagsråden. Förslaget ämnar tydliggöra vad som är en gränsöverskridande fråga, öka könsbalansen i företagsråden, öka företagsrådets tillgång till nödvändiga resurser för att bedriva sin verksamhet samt stärka företagsrådets tillgång till rättvisa i de fall deras rättigheter kränkts.

Behandling har skett i rådsarbetsgrupp under våren 2024 och det belgiska ordförandeskapet har presenterat fyra kompromissförslag. I huvudsak kan anföras att de förändringar som gjorts under behandlingen i rådet har inneburit förbättringar och gått i rätt riktning i förhållande till den överlagda ståndpunkten. Bestämmelser om efterlevnad av direktivet har blivit mindre detaljerade och lämnar mer flexibilitet för nationella lösningar i genomförandet. Under behandlingen i rådet har öppnats upp för nationella alternativ för hur medlemsstaterna tillförsäkrar att de europeiska företagsråden ska kunna åtnjuta de rättigheter som direktivet ger dem, vilket är viktigt för att inte rubba balansen mellan parterna och för att undvika en orimlig kostnadsbörda för företagen. Vad gäller bestämmelsen om en jämnare könsfördelning i företagsråden är denna fortsatt ett siffersatt icke bindande strävansmål. Det har dock förtydligats att bestämmelsen inte ska påverka nationell lag och praxis avseende hur arbetstagarrepresentanter väljs eller utses. Vad gäller tillämpningsområdet har skett förtydliganden av definitionen av vad som ska vara en gränsöverskridande fråga, och som alltså anger vilka frågor företagen ska informera och samråda om med företagsrådet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar att rådets ansats ger medlemsstaterna större flexibilitet, samtidigt som viktiga bestämmelser förtydligats och att nationella system för information och samråd har värnats i texten. Vidare har regeringen bedömt det angeläget att ökade krav på företagen inte blir mer betungande än vad som står i proportion till direktivets syfte. Regeringen anser att det är viktigt att kunna delta i de fortsatta förhandlingarna för att bevaka de förbättringar som skett i texten under de förhandlingar med Europaparlamentet som nu följer.

Med utgångspunkt i den överlagda ståndpunkten och vad som däri anges om vikten av företagets konkurrenskraft, otydliga regler och ett agerande i förhandlingarna i syfte att värna svenska arbetsmarknadsmodellen och att nationella system för arbetstagares rätt till information och samråd kan upprätthållas avser regeringen ställa sig bakom ett antagande av förslaget till rådets allmänna riktlinje.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning skedde med arbetsmarknadsutskottet 5 mars och utskottet har informerats om förhandlingen 25 april och informeras 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria:

2023/24:FPM38

4. Direktivet om genomförande av principen om likabehandling (artikel 19)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Allmän riktlinje.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

Kompletteras

Förslagets innehåll:

Med stöd av artikel 13 i EG-fördraget (nu artikel 19.1 EUF-fördraget) presenterade kommissionen den 2 juli 2008 ett förslag till direktiv med förbud mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Direktivet ska tillämpas på alla personer, såväl inom den offentliga som den privata sektorn i fråga om socialt skydd, inklusive social trygghet och hälso- och sjukvård, sociala förmåner, utbildning samt tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, som är tillgängliga för allmänheten, inklusive bostäder. Syftet med förslaget är att diskrimineringsgrunderna ska få ett likvärdigt skydd på EU-nivå. Det krävs enhällighet i rådet för att direktivet ska antas.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser att ställa sig bakom den allmänna riktlinjen. Regeringen anser att det är viktigt med enhetligt EU-rättsligt skydd mot diskriminering.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget om ett antidiskrimineringsdirektiv har behandlats i EU-nämnden den 26 september och den 12 december 2008, den 5 juni och den 25 november 2009, den 4 juni och den 3 december 2010, den 15 juni och den 25 november 2011, den 15 juni och den 30 november 2012, den 14 juni och den 6 december 2013, den 13 juni och den 5 december 2014, 12 juni och den 4 december 2015, den 10 juni och den 2 december 2016, den 9 juni och den 1 december 2017, den 15 juni 2018, den 6 december 2018, den 5 juni 2019, den 27 november 2020, den 11 juni 2021, den 10 juni 2022, den 2 december 2022, den 9 juni 2023 samt den 3 maj 2024.

Överläggning med arbetsmarknadsutskottet i fråga om förslaget om ett antidiskrimineringsdirektiv skedde den 13 oktober 2015 och utskottet informerades senast den 14 juni 2024.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria:

2007/08:FPM127

5. Direktiv om stärkta arbetsvillkor för praktikanter**Vilken typ av behandling förväntas i rådet:**

Informationspunkt. Lägesrapport.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

10455/24

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapets lägesrapport redogör för den behandling som skett av kommissionens förslag till direktiv och rekommendation sedan mars 2024 i rådsarbetsgruppen för sociala frågor.

Den 20 mars presenterade kommissionen ett förslag på direktiv för stärkta arbetsvillkor för praktikanter. Förslaget till direktiv avser att förbättra och stärka efterlevnaden av arbetsvillkor för praktikanter, bl.a. genom att införa en bestämmelse om att praktikanter ska likabehandlas med vanliga anställda enligt en s.k. princip om icke-diskriminering, samt att motverka att praktik används när det egentligen är fråga om ett anställningsförhållande. Detta ska bl.a. ske genom tillsyn av behöriga myndigheter. Direktivet spänner över flera politikområden.

Kommissionens förslag till direktiv har behandlats i rådsarbetsgrupp vid tre tillfällen. Mötena har i huvudsak avsett presentation av initiativet och frågerundor. Medlemsstaterna har vid samtliga dessa mötestillfällen sökt förtydliganden, inklusive om grundläggande delar såsom direktivets tillämpningsområde.

Förslag till svensk ståndpunkt: -

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Regeringen överlade med arbetsmarknadsutskottet om en ståndpunkt den 25 april. Information har getts till utbildningsutskottet den 2 maj, socialförsäkringsutskottet den 30 maj och socialutskottet den 30 maj. Arbetsmarknadsutskottet informeras den 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatta förhandlingar i rådsarbetsgrupp väntas under det ungerska ordförandeskapet.

Faktapromemoria:

2023/24:FPM52

Icke lagstiftande verksamhet**6. Den inre marknadens sociala dimension****Vilken typ av behandling förväntas i rådet:**

Diskussionspunkt. Riktlinjedebatt.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

10777/24

Förslagets innehåll:

Rådet ska föra en riktlinjediskussion om den inre marknadens sociala dimension.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser att i diskussionen lyfta vikten av respekt för väl fungerande arbetsmarknadsmodeller, jämlika och jämställda möjligheter till deltagande på arbetsmarknaden och social dialog för omställning på arbetsmarknaden

och därmed för konkurrenskraften. Förmåga till lyckad omställning stärker Europas konkurrenskraft. Bidragande till EU:s konkurrenskraft är även en välfungerande samordning av de sociala trygghetssystemen.

Regeringen avser vidare ta upp vikten av ett längre och mer jämställt arbetsliv, att bekämpa alla former av diskriminering, inklusive på grund av ålder och höja statusen för äldre arbetstagare. En central utgångspunkt för regeringen är respekt för fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, nationella system avseende arbetsmarknad, sociala frågor och på skatte- och utbildningsområdet samt för principerna om subsidiaritet och proportionalitet. Regeringen anser att vad som anförs i rapporten om ett mer likartat genomförande av EU-rätten också måste respektera dessa avgränsningar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Arbetsmarknadsutskottet informeras den 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

7. Den europeiska planeringsterminen 2024

a) Vårpaketet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Presentation av kommissionen.

Ansvarigt statsråd:

Johan Pehrson

Dokument:

Kompletteras

Förslagets innehåll:

Den 19 juni väntas kommissionen presentera sitt så kallade vårpaket inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Vårpaketet kommer, i likhet med tidigare år, att innehålla förslag till landspecifika rekommendationer, landrapporter, fördjupade granskningar under det makroekonomiska obalansförfarandet, förslag om att bibehålla eller revidera sysselsättningsriktlinjerna samt ett sammanfattande och policyinriktat meddelande.

Förslag till svensk ståndpunkt: -

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Arbetsmarknadsutskottet informeras den 13 juni. Socialförsäkringsutskottet och socialutskottet informerades den 30 maj.

Fortsatt behandling av ärendet:

Horisontella aspekter av vårpaketet behandlas på Ekofinrådet den 21 juni, Allmänna rådet den 25 juni samt Europeiska rådet den 27–28 juni. De landsspecifika rekommendationerna behandlas på EPSCO-rådet och Ekofinrådet den 16 juli.

Faktapromemoria: -

b) Social konvergens i unionen: yttrande från
sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Johan Pehrson

Dokument:

Kompletteras

Förslaget innehåll:

I yttrandet beskrivs att Sysselsättningskommittén och Kommittén för socialt skydd har genomfört fördjupade analyser och multilaterala granskningar av sju medlemsstater som i den gemensamma sysselsättningsrapporten för 2024 hade identifierats som medlemsstater med potentiell risk för att inte utvecklas mot uppåtående social konvergens. Detta gjordes i linje med tidigare diskussioner om att införa ett kompletterande analysinstrument – benämnt ramverk för social konvergens – inom ramen för terminsprocessen. Sverige var inte föremål för granskning. Detta analysinstrument prövas som pilotprojekt 2024 och ska utvärderas.

I yttrandet sammanfattas horisontella budskap från granskningarna. Det noteras att de fördjupade analyserna gav utrymme för mer kvalitativ bedömning men också att det finns metodmässiga utmaningar för dessa analyser, bland annat vad gäller ändamålsenliga indikatorer. I yttrandet noteras vidare utmaningar avseende skillnader mellan medlemsstaterna avseende arbetsmarknader, utbildningssystem och social trygghet. Kön, ålder, socioekonomisk bakgrund och etnicitet är ofta förklarande faktorer för status på arbetsmarknaden, skolresultat etc. Sysselsättningsgraden är hög sett till EU som helhet men stora skillnader finns mellan medlemsstaterna. Åtgärder behöver särskilt beakta grupper som är underrepresenterade på arbetsmarknaden eller på annat sätt socialt utsatta, inklusive barn och personer med funktionsnedsättning. Även resultat avseende utbildning och kompetensutveckling skiljer sig mycket åt mellan olika medlemsstater.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser att ställa sig bakom att yttrandet från Sysselsättningskommittén och Kommittén för socialt skydd godkänns.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Arbetsmarknadsutskottet informeras den 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

8. Genomförande av rådets rekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden: sysselsättningskommitténs huvudbudskap

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Johan Pehrson

Dokument:

10793/24

Förslagets innehåll:

Sysselsättningskommittén har granskat medlemsstaternas genomförande av rådets rekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden.

Granskningen syftar till att bedöma medlemsstaternas åtgärder för att motverka långtidsarbetslöshet inom ramen för rekommendationen.

I huvudbudskapen konstateras att genomförandenivån fortsätter att variera mellan medlemsstaterna, även om vissa gemensamma utvecklingar är synliga. Framstegen har avtagit under de senaste åren. Det konstateras också att det finns fortsatt stöd för att en aktiv arbetsmarknadspolitik är viktig för att motverka långtidsarbetslöshet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen ser positivt på att genomförandet av rådets rekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden har granskats i Sysselsättningskommittén.

Regeringen avser ställa sig bakom godkännandet av huvudbudskapen från Sysselsättningskommittén rörande rekommendationen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Arbetsmarknadsutskottet informeras den 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -**Faktapromemoria:**

2015/16:FPM8

9. Huvudslutsatser om 2024 års rapport om pensionernas tillräcklighet från Kommittén för socialt skydd och Europeiska kommissionen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordföranden för Kommittén för socialt skydd.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

Dokument:

10251/24 + ADD 1-2

Förslagets innehåll:

Ordföranden för Kommittén för socialt skydd väntas informera om huvudslutsatserna om 2024 års rapport om pensionernas tillräcklighet från Kommittén för socialt skydd. Rapporten tas fram gemensamt av Kommittén för socialt skydd och kommissionen vart tredje år. Senast rapporten publicerades var år 2021.

Rapporten tittar i huvudsak på pensionssystemen utifrån tre utgångspunkter; skydd mot fattigdom, bibehållande av adekvata inkomstnivåer för pensionärer samt hur långa pensionstiderna är i olika medlemsstater. Rapporten belyser även relationen mellan pensionssystemen och utbudet av långvarig vård och omsorg inom medlemsstaterna. Då de flesta medlemsstater i EU står inför liknande demografiska utmaningar med en

minskande andel av befolkningen som försörjer en växande andel, visar rapporten och slutsatserna på hur denna förändring påverkar dagens och framtidens pensionärer.

I huvudslutsatserna lyfts bland annat frågor rörande risk för fattigdom eller social utestängning bland äldre, pensionsgapet mellan kvinnor och män, pensionsåldrar, samt finansieringsmodeller av pensionssystemen.

Förslag till svensk ståndpunkt: -

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialförsäkringsutskottet och socialutskottet gavs information den 30 maj.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

10. Slutsatser om pensionernas tillräcklighet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

Dokument:

10550/24

Förslagets innehåll:

Vid mötet väntas rådet godkänna slutsatser om pensionernas tillräcklighet. Syftet med slutsatserna är att uppmärksamma 2024 års rapport om pensionernas tillräcklighet och lyfta fram ett antal centrala slutsatser. I likhet med huvudslutsatserna speglar slutsatserna därmed i stor utsträckning innehållet i rapporten.

I utkastet till slutsatser betonas vikten av adekvata inkomster och pensioner för äldre för att uppnå det överordnande målet på EU-nivå om minskad risk för fattigdom eller social utestängning fram till år 2030. Det framhålls även att det är viktigt att beakta sambandet mellan pensionernas tillräcklighet och tillgången till långvarig vård och omsorg för äldres sammantagna ekonomiska situation. Dessutom noteras att risken för fattigdom eller social utestängning, särskilt bland äldre kvinnor, har ökat de senaste åren samt att ersättningsnivåerna i medlemsstaternas pensionssystem förväntas minska framöver.

I utkastet välkomnas de åtgärder som medlemsstaterna har vidtagit för att skydda pensionärer med låga inkomster, samtidigt som slutsatserna konstaterar att utmaningar kvarstår. Vidare betonas behovet av framtida reformer för att säkerställa pensionernas tillräcklighet, vilket inkluderar ökat deltagande på arbetsmarknaden, tillgång till socialt skydd, hälso- och sjukvård samt långvarig vård och omsorg. Slutligen uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att utveckla modeller för att underlätta prognoser för att bibehålla pensionssystemens tillräcklighet och för att kunna utvärdera framtida reformer.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige vid mötet ställer sig bakom godkännande av slutsatserna.

Regeringen välkomnar att rådet uppmärksammar rapporten om pensionernas tillräcklighet genom utkastet till slutsatser. Det är positivt att slutsatserna lyfter vikten av ett längre arbetsliv tillsammans med åtgärder för att främja ett aktivt och hälsosamt åldrande för att bibehålla adekvata och hållbara pensioner i takt med att EU:s befolkningar blir allt äldre. Regeringen välkomnar vidare att slutsatserna lyfter den roll välfärdstjänster såsom långvarig vård och omsorg har för att stödja äldres levnadsstandard. Regeringen välkomnar även att slutsatserna har ett tydligt jämställdhetsperspektiv.

Regeringen välkomnar ett erfarenhetsutbyte mellan medlemsstaterna på området. En central utgångspunkt är respekt för fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna avseende arbetsmarknad och sociala frågor, inklusive på pensionsområdet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialförsäkringsutskottet och socialutskottet gavs information den 30 maj.

Fortsatt behandling av ärendet: -**Faktapromemoria: -**

11. La Hulpe deklARATIONEN om framtiden för den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Johan Pehrson

Dokument:

10676/24

Förslagets innehåll:

Den 15–16 april arrangerade det belgiska ordförandeskapet en högnivåkonferens om den europeiska pelaren för sociala rättigheter och det sociala Europas framtid. Deltagare på konferensen var företrädare för medlemsstater, Europaparlamentet, kommissionen, Ekonomiska och sociala kommittén, arbetsmarknadens parter på EU-nivå och civilsamhället.

En deklARATION om den sociala pelaren signerades i slutet av högnivåkonferensen. DeklARATIONEN syftar till att vara ett inspel inför nästa strategiska agenda. Den ursprungliga tanken var att den skulle undertecknas av representanter för rådet, kommissionen, Europaparlamentet, Ekonomiska- och sociala kommittén, arbetsmarknadens parter på EU-nivå samt civilsamhället och att samtliga tilltänkta signatärer skulle vara överens om deklARATIONENS innehåll.

Ordförandeskapet bad medlemsstaterna om stöd för att underteckna deklARATIONEN för rådets räkning. Då konsensus inte kunde uppnås,

undertecknade ordförandeskapet i stället deklaration för de medlemsstaters räkning som kunde ställa sig bakom deklarationen. Bland medlemsstaterna kunde inte Sverige och Österrike ställa sig bakom deklarationen. Bland övriga tilltänkta signatärer kunde inte Business Europe ge stöd till deklarationen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att EU i nästa strategiska agenda behöver prioritera kritiska områden. Stödet till Ukraina behöver stå högt på dagordningen, men även frågor såsom gränsöverskridande brottslighet, inklusive arbetslivskriminalitet, och konkurrenskraft är centrala. Initiativ och åtgärder inom det sysselsättnings- och socialpolitiska området bör bidra till att stärka Europas konkurrenskraft.

Regeringen anser det inte lämpligt med ett särskilt inspel till den strategiska agendan om framtiden för den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

Regeringen avser därmed inte ställa sig bakom ett godkännande av La Hulpe deklarationen vid rådsmötet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning gällande utkast till rådsslutsatser med samma tema skedde i arbetsmarknadsutskottet den 30 maj. Socialförsäkringsutskottet och socialutskottet informerades om samma utkast till rådsslutsatser den 30 maj. Arbetsmarknadsutskottet informerades även skriftligen den 28 mars och 15 april. Arbetsmarknadsutskottet informerades muntligen den 25 april samt kommer att informeras den 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

12. Slutsatser om sociala investeringars och reformers betydelse för motståndskraftiga ekonomier

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

Dokument:

Kompletteras

Förslagets innehåll:

Det belgiska ordförandeskapet har bett Kommittén för socialt skydd och Sysselsättningskommittén att ta fram rådsslutsatser om rollen för sociala investeringar och reformer för motståndskraftiga ekonomier. Sociala investeringar är en prioriterad fråga för det belgiska ordförandeskapet och utkastet till rådsslutsatser tar avstamp i det yttrande som rådet ställde sig bakom vid sitt möte den 27–28 november 2023 samt de diskussioner som fördes vid Ekofinrådets möte i mars där en riktlinjedebatt hölls tillsammans med social- och sysselsättningsministrarna om sociala investeringar.

Fokus för utkastet till slutsatser är vikten av utvärderingar och konsekvensbedömningar av sociala investeringar och dess möjliga effekt på ekonomisk tillväxt. Metodologiska utmaningar lyfts fram i utkastet till slutsatser samt vikten av tillgång till ändamålsenliga data. I utkastet lyfts också vikten av att både socialpolitiska mål och ekonomiska utfall synliggörs när sociala investeringar diskuteras. I utkastet uppmuntras ömsesidigt lärande mellan medlemsstaterna och vikten av vidare arbete på området.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Kompletteras

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialutskottet och socialförsäkringsutskottet informerades om slutsatserna den 30 maj. Arbetsmarknadsutskottet ges information den 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -**Faktapromemoria: -**

13. Frivilliga vägledande principer för EU:s medlemsstater som utarbetats av Sysselsättningskommittén och Kommittén för socialt skydd för att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av sociala investeringar och reformer

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje

Dokument:

Kompletteras

Förslagets innehåll:

Det belgiska ordförandeskapet har bett Kommittén för socialt skydd och Sysselsättningskommittén att ta fram frivilliga vägledande principer för att utvärdera de ekonomiska effekterna av sociala investeringar och reformer. De frivilliga vägledande principerna ska fungera som ett metodstöd för de medlemsstater som anser sig ha behov av stöd i arbetet med utvärderings- och konsekvensanalyser av initiativ och reformer på social- och sysselsättningspolitikens område.

Dokumentet är av teknisk natur och fokus är på metodologiska förhållningssätt till att utvärdera ekonomiska effekter, beskrivning av tillgängliga indikatorer och metoder för vidareutveckling av dessa, tillgång till statistik och data, goda exempel på transparens och spridning av resultat.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom godkännande av de frivilliga vägledande principerna.

Regeringen välkomnar arbete för att främja evidensbaserad social- och sysselsättningspolitik och uppföljning av det social- och sysselsättningspolitiska läget i EU:s medlemsstater. Regeringen välkomnar erfarenhetsutbyte och ömsesidigt lärande på området vilket dessa frivilliga

vägledande principer kan bidra till. Regeringen välkomnar att principerna är just frivilliga för användande av de medlemsstater som anser sig hjälpta av dessa, och därmed inte binder medlemsstaterna att använda dem och heller inte ökar den administrativa bördan för medlemsstaterna.

Regeringen anser att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, inklusive nationella system för arbetsmarknad, socialpolitiska frågor, utbildnings- och skattefrågor fortsatt ska respekteras fullt ut.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialutskottet och socialförsäkringsutskottet informerades om slutsatserna den 30 maj. Arbetsmarknadsutskottet ges information den 13 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

14. Rådets rekommendation om ett förstärkt kvalitetsramverk för praktikanter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Lägesrapport.

Ansvarigt statsråd:

Paulina Brandberg

Dokument:

10443/24

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapets lägesrapport redogör för den behandling som skett av kommissionens förslag till direktiv och rekommendation sedan mars 2024 i rådsarbetsgruppen för sociala frågor.

Den 20 mars presenterade kommissionen ett förslag på rekommendation för stärkta arbetsvillkor för praktikanter. Förslaget till rådsrekommendation avser att vara ett förstärkt kvalitetsramverk för praktik som ersätter rådets rekommendation från den 10 mars 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram. Förslaget har ett vidare tillämpningsområde än nu gällande rådsrekommendation eftersom samtliga former av praktik omfattas. Vidare föreslås mer detaljerade kvalitetskrav för praktik samt att medlemsstaterna ska stärka villkoren för praktikanterna, bl.a. vad gäller tillgång till socialt skydd, arbetsvillkor och lön.

Kommissionens förslag till rekommendation har behandlats i rådsarbetsgrupp vid tre tillfällen. Mötena har i huvudsak avsett presentation av initiativet och frågerundor. Medlemsstaterna har vid samtliga dessa mötestillfällen sökt förtydliganden, inklusive om grundläggande delar såsom rekommendationens tillämpningsområde.

Förslag till svensk ståndpunkt: -

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Regeringen överlade med arbetsmarknadsutskottet på basis av FaktaPM om regeringens ståndpunkt till förslaget den 25 april 2024. Information har getts till utbildningsutskottet den 2 maj, till arbetsmarknadsutskottet den 13 juni, till socialförsäkringsutskottet den 30 maj och till socialutskottet den 30 maj.

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatta förhandlingar i rådsarbetsgrupp väntas under det ungerska ordförandeskapet.

Faktapromemoria:

2023/24:FPM52

Övriga frågor

15. a) Förordning om inrättande av en EU-talangreserv

Aktuella lagstiftningsförslag (Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Vid mötet väntas det belgiska ordförandeskapet informera om de pågående förhandlingarna om ett förslag till förordning om inrättande av en EU-talangreserv.

Ansvarigt statsråd:

Maria Malmer Stenergard

Faktapromemoria:

2023/24:FPM24

b) Arbetskrafts- och kompetensbrist i EU: en handlingsplan

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Kommissionen väntas informera om handlingsplanen för arbetskrafts- och kompetensbrist i EU.

Ansvarigt statsråd:

Johan Pehrson

c) Europaåret för kompetens

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Det belgiska ordförandeskapet och kommissionen väntas informera om Europaåret för kompetens.

Ansvarigt statsråd:

Mats Persson

Faktapromemoria:

2022/23:FPM12

d) Ordförandeskapsevenemang

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Det belgiska ordförandeskapet väntas informera om ett antal högnivåmöten och konferenser som arrangerats under våren.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje
Camilla Waltersson Grönvall
Johan Pehrson
Paulina Brandberg

e) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Det inkommande ungerska ordförandeskapet väntas informera om sitt arbetsprogram för hösten 2024.

Ansvarigt statsråd:

Anna Tenje
Camilla Waltersson Grönvall
Johan Pehrson
Paulina Brandberg

Mötesdag 21 juni 2024

HÄLSA

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

16. Läkemedelspaketet

- a) Direktivet om unionsregler för humanläkemedel
- b) Godkännande om inrättande av unionsförfaranden för godkännande av och tillsyn över humanläkemedel och om fastställande av regler för Europeiska läkemedelsmyndigheten

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Lägesrapport. Riktlinjedebatt.

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson

Dokument:

9557/24, 10034/24

Förslagets innehåll:

Den 26 april 2023 presenterade kommissionen sitt förslag till ny läkemedelslagstiftning. Förslaget omfattar ett nytt direktiv (COM(2023) 192) och en ny förordning (COM(2023) 193) som ersätter befintlig lagstiftning.

Vid EPSCO-rådsmötet den 21 juni väntas det belgiska ordförandeskapet presentera en lägesrapport om hur förhandlingarna kring nya regler för läkemedel fortskridit. Det belgiska ordförandeskapet har genomfört ett tjugotal möten på arbetsgruppnivå med fokus på de delar av förordningen och direktivet som rör bristsituationer och försörjningstrygghet.

Ordförandeskapet avser även sätta fokus på regler som gäller för godkännande av läkemedel.

Därutöver väntas en riktlinjedebatt om läkemedelslagstiftningen vid rådsmötet. Diskussionen fokuserar på incitamentsystem inom det föreslagna läkemedelspaketet i syfte att hitta vägar framåt för att nå en överenskommelse i rådet. I det diskussionsunderlag som det belgiska ordförandeskapet skickat ut i förväg finns tre frågor. Frågorna handlar om medlemsstaternas inställning till dataskyddet för nya läkemedel. Fråga A rör den övergripande principfrågan om nuvarande dataskydd ska ändras på så sätt att viss dataskyddstid görs beroende av om läkemedelsföretagen vidtar vissa åtgärder. I frågan ingår även att ta ställning till om ett särskilt register över beviljade skyddstider ska upprättas. Fråga B rör den specifika frågan om två års villkorat dataskydd ska användas i syfte att säkerställa att alla medlemsstater får tillgång till nya läkemedel. I diskussionsunderlaget anges tre alternativ som alla innebär att dataskyddet villkoras av läkemedelsföretagens åtgärder i syfte att lansera sina produkter i samtliga medlemsstater. Därutöver har det belgiska ordförandeskapet föreslagit ett fjärde alternativ utan koppling mellan dataskyddet och de åtgärder som företagen vidtar i syfte att lansera sina läkemedel. Förslaget innebär i stället att läkemedelsföretagen ska ha en skyldighet att ansöka om pris och subvention i de länder som vill det. Fråga C handlar om huruvida kriteriet ”läkemedel som tillgodoser ett icke tillgodosett medicinskt behov” ska införas som ett villkor för 6 månaders dataskydd.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar det belgiska ordförandeskapets lägesrapport och att man tagit förhandlingarna framåt. Samtidigt är det viktigt att rådet ges möjlighet att återkomma till de artiklar som inte är färdigförhandlade.

Regeringens uppfattning är att förutsägbarhet är av stor vikt både för de forskande läkemedelsföretagen och generikaföretagen. Ett förutsebart regelverk är centralt för att de forskande läkemedelsföretagen ska våga investera i framtagandet av nya läkemedel.

Mot denna bakgrund ser regeringen fördelar med det fjärde alternativ som ordförandeskapet presenterat i det relevanta diskussionsunderlaget.

Regeringen anser vidare att dataskyddets längd inte ska vara beroende av bedömningskriterier av typen ”läkemedel som tillgodoser ett icke tillgodosett medicinskt behov”.

Regeringens inställning är sammanfattningsvis att dataskyddets nuvarande konstruktion ska bibehållas. Om det är möjligt att upprätta ett särskilt register över beviljade skyddstider är detta dock ett bra sätt att skapa större transparens för berörda aktörer.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Socialutskottet har informerats vid ett flertal tillfällen, senaste informationstillfället var den 28 maj 2024. Överläggning med socialutskottet avseende regeringens ståndpunkt ägde rum den 24 oktober 2023.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingen väntas fortsätta under det inkommande ungerska ordförandeskapet.

Faktapromemoria:

2022/23:FPM90 : COM(2023) 191

Icke lagstiftande verksamhet

17. Slutsatser om den europeiska hälsounionens framtid

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Godkännande.

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson

Dokument:

9900/24

Förslagets innehåll:

Det belgiska EU-ordförandeskapet presenterade den 27 mars ett utkast till rådsslutsatser om framtidens hälsounion. Ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser tar sin utgångspunkt i bland annat covid-19-pandemin och Europas beredskap att hantera framtida hälsohot och andra hot och risker för hälsan för Europas befolkning såsom bl.a. en åldrande befolkning, den digitala utvecklingen och bristen på hälso- och sjukvårdspersonal.

Rådsslutsatserna omfattar ett brett antal politikområden såsom kompetensförsörjning och behov inom hälso- och sjukvården, förebyggande av icke-smittsamma sjukdomar, arbetet med antimikrobiell resistens, kliniska prövningar ur ett beredskapsperspektiv, styrningsfrågor på EU-nivå vid hälsokriser, förbättrad tillgång till läkemedel och medicinteknik samt förbättrade förutsättningar att använda EU-finansiering för genomförande. I ett sent skede kom även klimatfrågor med som ett avsnitt i rådsslutsatserna.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom ett godkännande av rådsslutsatserna.

Regeringen ser positivt på att det belgiska ordförandeskapet tar ett helhetsgrepp runt frågorna om en gemensam hälsounion. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna inbegriper såväl ett folkhälsoperspektiv som ett hälso- och sjukvårdsperspektiv. Flera för Sverige viktiga frågor lyfts fram i rådsslutsatserna såsom arbetet med prevention av icke-smittsamma sjukdomar och arbetet för att motverka antimikrobiell resistens. Likaså är frågorna om beredskap och tillgång till läkemedel av stort värde för hela unionen. I förslaget lyfts frågor om hur kliniska prövningar ska hanteras i ett beredskapssammanhang vilket är värdefullt även i ett svenskt perspektiv. Regeringen värdesätter likaså kunskap om hur ett förändrat klimat påverkar människors mentala och fysiska hälsa vilket kräver ändamålsenliga insatser.

En viktig utgångspunkt för regeringen är att fördelningen av befogenheter respekteras och att medlemsstaternas olika behov och kontexter tas i beaktande. Rådsslutsatserna behöver också ta hänsyn till och respektera den översyn av läkemedelslagstiftningen som pågår samt beakta befintliga strukturer och processer vad gäller exempelvis lagerhållning. Förslagen bör ha ett tydligt mervärde och undvika att skapa dubbelarbete.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning i socialutskottet avseende regeringens ståndpunkt ägde rum den 2 maj 2024. Socialutskottet informerades även i frågan den 28 maj.

Fortsatt behandling av ärendet: -**Faktapromemoria: -**

18. Rådets rekommendation om cancerformer som kan förebyggas med vaccination

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Antagande.

Ansvarigt statsråd:

Acko Ankarberg Johansson

Dokument:

10128/24 + ADD 1

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade i januari 2024 sitt förslag om en ny rådsrekommendation om cancer som går att förebygga genom vaccination. Rekommendationen är ett initiativ inom ramen för Europas plan mot cancer och består av förslag på åtgärder för EU:s medlemsstater att vidta för att höja vaccinationstäckningen mot Humant Papillomvirus (HPV) och Hepatit B samt för att förbättra uppföljningen av täckningsgraderna. Sverige har redan idag en hög täckningsgrad för båda vacciner och uppföljningsmöjligheterna av vaccinationerna är generellt god. Flera av de åtgärder som föreslås genom rekommendationen är i linje med det redan pågående nationella vaccinationsarbetet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av rådsrekommendationen.

Regeringen välkomnar att kommissionen har presenterat en rådsrekommendation om cancer som kan förebyggas genom vaccination. Regeringen anser att prevention är ett område av stor vikt för att minska antalet cancerfall.

Regeringen välkomnar de höga ambitionerna den föreslagna rådsrekommendationen innebär och anser att det finns ett värde med högt satta mål. Regeringen anser att det är av stor vikt att medlemsstaternas nationella kontext och behov ska vara utgångspunkten för vidare åtgärder för att öka täckningsgraden och stärka uppföljningen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning och information i socialutskottet den 29 februari.
Socialutskottet informerades även i frågan den 28 maj.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

Övriga frågor

19.

- a) Uppmaning till åtgärder på EU-nivå för att skydda ungdomar från skador orsakade av nya tobaksvaror och nikotinprodukter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från den lettiska delegationen på den estniska, irländska, spanska, cypriotiska, lettiska, litauiska, luxemburgska, maltesiska, portugisiska och slovenska delegationens vägnar om åtgärder som kan skydda ungdomar från rökning och ånga och sätta strängare regler på EU-nivå.

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed

Dokument:

10268/24

- b) WHO:s ramkonvention om tobakskontroll: tionde mötet i partskonferensen (COP 10) (Panama den 5–10 februari 2024)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Information från ordförandeskapet och kommissionen.

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed

Förslagets innehåll:

Partskonferensen om WHO:s ramkonvention om tobakskontroll (COP 10) ägde rum den 5–10 februari 2024 i Panama.

c) Ordförandeskapsevenemang

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Det belgiska ordförandeskapet väntas informera om ett antal högnivåmöten och konferenser som arrangerats under våren.

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed
Acko Ankarberg Johansson

Dokument:

9959/24

d) Förhandlingar om ett internationellt fördrag om förebyggande av samt beredskap och insatser vid pandemier och om kompletterande ändringar av det internationella hälsoreglementet (2005)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Informationspunkt. Det belgiska ordförandeskapet och kommissionen väntas informera om förhandlingar om ett internationellt avtal om förebyggande av samt beredskap och insatser vid pandemier och om kompletterande ändringar av det internationella hälsoreglementet (2005).

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed

Dokument:

10159/24

Förslagets innehåll:

Lägesuppdatering efter Världshälsoorganisationens 77:e Världshälsoförsamling (WHA77) rörande förhandlingarna om ett internationellt avtal om förebyggande av samt beredskap och insatser vid pandemier och om kompletterande ändringar av det internationella hälsoreglementet (2005).

Vid WHA77 enades WHO:s medlemsstater om ett paket med kompletterande ändringar av det internationella hälsoreglementet (2005). Vidare enades WHO:s medlemsstater om att fortsätta förhandlingarna om ett internationellt avtal om förebyggande av samt beredskap och insatser vid pandemier med målet att nå konsensus vid WHA78 år 2025 eller tidigare, i vilket fall en särskild session av WHA skulle sammankallas under 2024.

e) Inkommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Det belgiska ordförandeskapet väntas informera om ett antal högnivåmöten och konferenser som arrangerats under våren.

Ansvarigt statsråd:

Jakob Forssmed
Acko Ankarberg Johansson